

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3372/2565

ธนากร พ.โจทก์ นาย ณ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/33, ป.พ.พ. มาตรา 745, ป.วิ.พ. มาตรา 142,  
พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

## ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้เงินทั้งสองฉบับตามฟ้องจะขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/33 (2) แล้วก็ตาม แต่เมื่อจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและคดีไม่มีประเด็นว่าหนี้เงินกู้ขาดอายุความแล้วหรือไม่ ศาลย่อมไม่มีอำนาจหยิบยกประเด็นเรื่องหนี้ขาดอายุความขึ้นวินิจฉัย แต่ในส่วนของหนี้จำนอง เมื่อหนี้เงินกู้ขาดอายุความจึงต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา 745 ที่บัญญัติให้เจ้าหนี้จำนองสามารถบังคับเอาทรัพย์จำนองได้แม้หนี้ประธานขาดอายุความ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่าห้าปีไม่ได้ อันเป็นบทบังคับไม่ให้ลูกหนี้จำนองต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ศาลมีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 แต่การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีได้ระบุไว้ในคำพิพากษาให้ชัดเจนด้วยว่าดอกเบี้ยย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลา 5 ปีให้นำมาใช้เฉพาะกรณีที่โจทก์บังคับจำนองเท่านั้น เป็นการพิพากษาให้สิทธิของโจทก์ในการบังคับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้สามัญในส่วนของดอกเบี้ยน้อยกว่าสิทธิที่โจทก์มีอยู่ ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 1,733,784.66 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12.750 ต่อปี ของต้นเงิน 520,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จากกองมรดกของนางสาววัชรีย แต่ไม่เกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกได้แก่จำเลย หากจำเลยไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) พร้อมสิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์มรดกอื่นของนางสาววัชรียขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์จนครบถ้วน จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาววัชรีย นำทรัพย์มรดกมาชำระหนี้แก่โจทก์รวม 1,733,784.66 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงิน 520,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) พร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินทรัพย์จำนองขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ไม่เกินวงเงินจำนองรวมดอกเบี้ย หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์มรดกของนางสาววัชรียนำมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 4,000 บาท แต่ทั้งนี้จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เป็นส่วนตัว จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระหนี้ต้นเงิน 520,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้อง (วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563) ย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลาห้าปี และนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภค

อนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงในชั้นนี้ฟังได้ว่า นางสาววัชร ทำหนังสือกู้เงินโจทก์ 2 ครั้ง ครั้งแรกลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2539 จำนวนหนี้ 450,000 บาท ตกลง ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี กำหนดชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี รวม 8 งวด งวดสุดท้ายชำระหนี้คืนในวันที่ 31 มีนาคม 2547 กรณีผิดนัดโจทก์มีสิทธิปรับอัตราดอกเบี้ย เพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 3 ต่อปี แต่ไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด นางสาววัชรได้รับเงินไปครบถ้วน แล้ว เพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้ที่มีอยู่ในขณะทำสัญญาจำนองและที่จะมีขึ้นในอนาคต นางสาววัชร นำที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) พร้อมสิ่งปลูกสร้างมาจดทะเบียนจำนองไว้ แก่โจทก์ในต้นเงินสูงสุด 1,050,000 บาท ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี มีเงื่อนไขว่า หาก บังคับจำนองได้เงินสุทธิไม่พอชำระหนี้ โจทก์มีสิทธิยึดทรัพย์สินอื่นได้ ครั้งที่ 2 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 70,000 บาท ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี กำหนดชำระต้นเงิน และดอกเบี้ยเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี รวม 7 งวด งวดสุดท้ายชำระหนี้คืน ในวันที่ 31 สิงหาคม 2547 กรณีผิดนัดโจทก์มีสิทธิปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 3 ต่อปี แต่ไม่เกินอัตราที่ กฎหมายกำหนด นางสาววัชรได้รับเงินไปครบถ้วนแล้ว ปรากฏว่านางสาววัชรไม่สามารถชำระหนี้ โจทก์ตามหนังสือกู้เงินทั้งสองฉบับได้จึงได้ทำสัญญารับใช้หนี้เงินกู้โดยตกลงจะชำระเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี แต่ก็ไม่สามารถชำระหนี้โจทก์ได้ วันที่ 30 มีนาคม 2548 โจทก์และนางสาววัชรได้ ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยนางสาววัชรรับว่าเป็นหนี้ในต้นเงินฉบับแรก 450,000 บาท ดอกเบี้ย 519,711 บาท ฉบับที่ 2 ต้นเงิน 70,000 บาท ดอกเบี้ย 67,978 บาท โจทก์คิดดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 10 ต่อปี โจทก์มีสิทธิปรับอัตราดอกเบี้ยได้ตามที่โจทก์กำหนดแต่ไม่เกินอัตราที่ กฎหมายกำหนด ตกลงชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี รวม 20 งวด งวด สุดท้ายชำระหนี้ในวันที่ 31 ธันวาคม 2567 กรณีนางสาววัชรผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด โจทก์มีสิทธิเรียก เงินกู้คืนได้โดยไม่ต้องรอหนี้ถึงกำหนดตามสัญญาได้ นางสาววัชรชำระหนี้ให้โจทก์เพียงบางส่วน ครั้งสุดท้ายฉบับแรกชำระวันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 ฉบับที่ 2 วันที่ 28 มีนาคม 2555 คงค้าง ชำระหนี้ต้นเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 520,000 บาท ดอกเบี้ยถึงวันฟ้อง 1,213,784.66 บาท นางสาววัชรถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2557 จำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาววัชร คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาเพียง ประเด็นเดียวว่า ฟ้องส่วนดอกเบี้ยตามหนังสือกู้เงินขาดอายุความหรือไม่ ที่โจทก์ฎีกาว่า เมื่อจำเลย ขาดนัดยื่นคำให้การจึงไม่มีประเด็นว่าฟ้องโจทก์ในส่วนดอกเบี้ยขาดอายุความหรือไม่ และไม่ใช่ว่า ปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 จะหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางสาววัชรตกลงกู้เงินโจทก์ 2 ครั้ง รวมเป็นเงิน 520,000 บาท โดย นางสาววัชรตกลงผ่อนชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี ปรากฏว่า นางสาววัชร ผิดเงื่อนไขไม่ชำระหนี้โจทก์ นางสาววัชรจึงได้ทำสัญญารับใช้หนี้เงินกู้โดยตกลงผ่อนชำระหนี้ ต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวด งวดละ 1 ปี แต่ก็ยังผิดสัญญาอีก โจทก์และนางสาววัชรจึงได้ ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยนางสาววัชรตกลงผ่อนชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยให้โจทก์ เป็นรายงวด งวดละ 1 ปี รวม 20 งวด หลังจากทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วนางสาววัชร ผ่อนชำระหนี้ให้โจทก์เพียงบางส่วน ชำระหนี้ครั้งสุดท้ายตามหนังสือกู้เงินฉบับแรกวันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 ฉบับที่ 2 วันที่ 28 มีนาคม 2555 และถือว่านางสาววัชรผิดนัดชำระหนี้งวดที่ เหลือทั้งหมดนับแต่วันดังกล่าว กรณีเป็นการชำระหนี้ที่มีข้อตกลงชำระหนี้ผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ อายุความฟ้องเรียกเงินตามจำนวนเงินที่ค้างชำระต้องบังคับตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (2) ที่มีอายุความ 5 ปี นับแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน 2555 และวันที่ 29 มีนาคม 2555 ซึ่งเป็นวันที่โจทก์มีสิทธิเรียกร้องให้นางสาววัชรินทร์ชำระหนี้ตามหนังสือสัญญากู้เงินทั้งสองฉบับ เมื่อนับถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 ที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้จึงเกิน 5 ปี หนี้เงินกู้อันเป็นหนี้ประธานเป็นอันขาดอายุความ แม้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและไม่มีประเด็นว่าหนี้เงินกู้ขาดอายุความแล้วหรือไม่ ที่ศาลจะมีอำนาจยกยักขึ้นวินิจฉัยก็ตาม แต่ในส่วนของหนี้จำนองนั้น เมื่อหนี้เงินกู้ขาดอายุความกรณีจึงต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 745 ที่บัญญัติให้สิทธิเจ้าหนี้ผู้รับจำนองสามารถบังคับเอาค้ำประกันจำนองได้แม้หนี้ประธานขาดอายุความ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่าห้าปีไม่ได้ ดอกเบี้ยเกินกว่าห้าปีที่ผู้รับจำนองไม่ต้องรับผิดชอบเป็นบทบังคับไม่ให้ลูกหนี้ผู้จำนองต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ที่ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 คำพิพากษาศาลฎีกาที่โจทก์กล่าวอ้างในฎีกาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่าโจทก์มีสิทธิได้รับชำระดอกเบี้ยเพียง 5 ปี นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น แต่การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ระบุไว้ในคำพิพากษาเพียงว่าให้จำเลยชำระหนี้ต้นเงิน 520,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลา 5 ปี โดยมีได้ระบุไว้ให้ชัดเจนด้วยว่าให้นำมาใช้เฉพาะในกรณีที่โจทก์บังคับจำนองเท่านั้น เป็นการพิพากษาให้สิทธิของโจทก์ในการบังคับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้สามัญในส่วนดอกเบี้ยน้อยกว่าสิทธิที่โจทก์มีอยู่ ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง อนึ่ง คดีมีทุนทรัพย์ในชั้นฎีกา 953,785.66 บาท ซึ่งต้องเสียค่าขึ้นศาล 19,075 บาท แต่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกามา 24,275 บาท เกินมา 5,200 บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินมาแก่โจทก์ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ 1,733,784.66 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของต้นเงิน 520,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ เฉพาะในส่วนดอกเบี้ยก่อนฟ้องให้ชำระย้อนหลังขึ้นไปไม่เกินห้าปี นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาที่โจทก์ชำระเกินมา 5,200 บาท แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมอื่นในชั้นฎีกานอกจากที่สั่งคืนให้ตกเป็นพับ

## องค์คณะ

ไชยพล สุรวงษ์สิน · ประทีป อ่าววิจิตรกุล · เขียวรัตน์ ธรรมดุขุฎิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3372/2565>